SLÅTTAR FRÅ VÅGÅ

Ola Opheim
Pål Skogum
Vågå spelmannslag
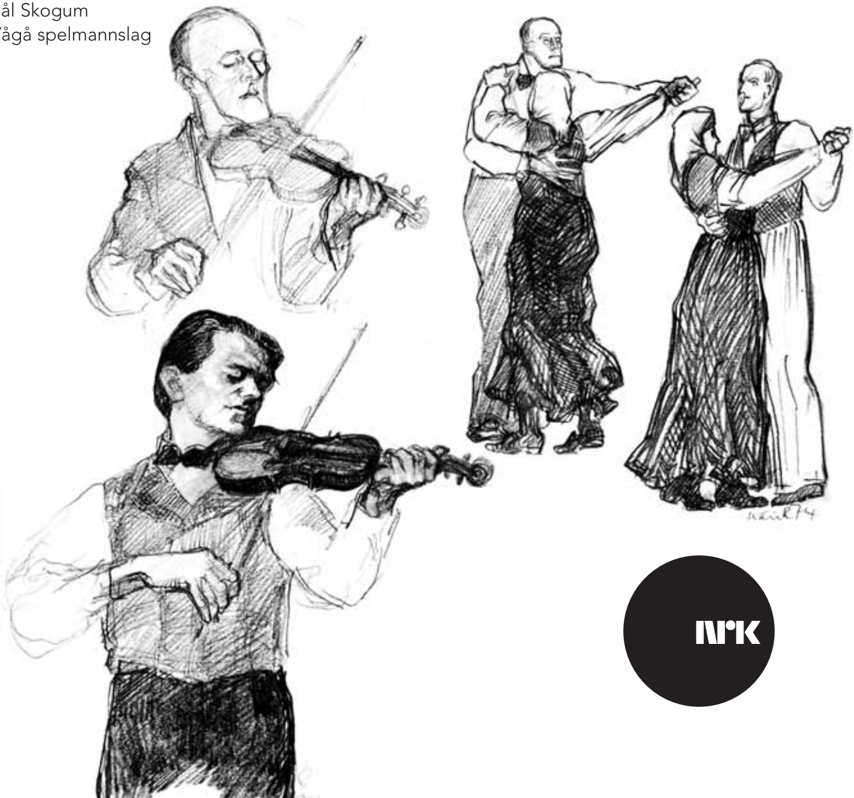
SLÅTTAR FRÅ VÅGÅ

OLA OPHEIM, PÅL SKOGUM, VÅGÅ SPELMANNSLAG – FELER

OLA OPHEIM (1920–2003), VÅGÅ

Ola Opheim var verksmeister av yrke og spelemenn på fritid. Han ætta frå spelemannen Ola Ringneset, kalla Ringnesen (1811–1902). Han er særleg kjend for at han saman med Oddvar Nygaard moderniserte norsk gamaldans-musikk i Oddvar Nygaards kvartett, og dei fekk Spellemannprisen i 1973.

PÅL SKOGUM (1921–1990), VÅGÅ

Pål Skogum frå Lalm i Vågå var den eldste av sju felespelande brør. Først i 1946 høyrde eg brørne Pål og Jakob Skogum spelte fele på landskappleiken i Oslo. Dei var einaste deltakarar i klassen for vanleg fele. På landskappleiken i 1946 vart det endeleg oppsett klasse for vanleg fele. Dei to brørne Skogum kjende seg utanfor i flokken av hardingfelespelemenn, og så snart dei hadde teke imot andrepremiane sine, stakk dei av det fortaste dei kunne. Spelet deira gjorde inntrykk på meg, det var livfullt og ledig med svingande rytme i springleiken. Melodiane var knappe og konsise, musikk som levde.

VÅGÅ SPELMANNSLAG

I 1960 hadde Vågå spelmannslag fjorten aktive medlemmer, som var frå Lalm i sør og Vågåmo med bygdene der omkring i nord. Dei hadde ulike tradisjonar å halde seg til. Ved innøving av nye, gamle slåttar brukte dei som mønster slåttane slik dei vart spelte av dei nærmaste tradisjons-berarane. Harald Haug var leiar for samspel og laga understemmer til slåttar det høvde for, slik som marsj, halling og reinlendar. Springleikar i samspel vart alltid spelte unisont, eller som «grovt» og «grant» i enkelte leikar.

SLÅTTAR FRÅ VÅGÅ

01. Gråkollin, springleik
02. Rønnaug Ripstrond, vals
03. Pillar-Guri-slått
04. Kari Kluften, springleik
05. Springleik etter Ringnesen, Ola J. Ringneset (1811-1902)
06. Blind-Marit, vals
07. Heringstadhallingen
08. Bessleiken, springleik

Ola Opheim, fele

09. Bastian, springleik etter Per Brenden (1886-1963)
10. Reinlendar etter Ringnesen
11. Nestgarden I, vals

Vågå spelmannslag, feler

12. Springleik etter Ola Skår (1760-1848)
13. Springleik etter Ivar Bråtå (1827-1916)
14. Vals på Solungstille
15. Hallingen hans Fant-Karl, Karl Rosenberg (ca.1775-ca.1855)
16. Springleik etter Iver O. Brenden (1881-1967)
17. Stor i stugun, springleik etter Fel-Jakup, Jakup Olsen Hjeltar (1821-76), Skjåk

Pål Skogum, fele

18. Springleik etter Per Brenden
19. Skålhallingen etter Ringnesen
20. Reinlender etter Ringnesen

Vågå spelmannslag, feler

Opptak:
Spor 01–08: 15.03.1966, studio, Oslo (RCA FEP 52)
Spor 09–11, 18 og 20: 29.05.1960, Jutulheimen, Vågå (RCA FEP 33)
Spor 12–17: 16.03.1965, studio, Oslo (RCA FEP 51)
Spor 19: 26.06.1956, studio, Lillehammer (RCA FEP 33)

TUNES FROM VÅGÅ

OLA OPHEIM, PÅL SKOGUM, VÅGÅ SPELMANNSLAG – FIDDLES

OLA OPHEIM (1920–2003), VÅGÅ

Ola Opheim was a plant manager by trade and a fiddler in his leisure time. He descended from the fiddler Ola Ringneset, also called Ringnesen (1811–1902). He is especially well-known for modernizing Norwegian gamaldans music together with Oddvar Nygaard in Oddvar Nygaard's quartet, and they won Spellemannsprisen (the Norwegian equivalent of the Grammy Awards) in 1973.

PÅL SKOGUM (1921–1990), VÅGÅ

Pål Skogum, from Lalm in Vågå, was the eldest of seven fiddle-playing brothers. I heard the brothers Pål and Jakob Skogum play fiddle for the first time in 1946, at Landskappleiken (Norway's annual national folk music and dance competition) in Oslo. They were the only entrants in the class for regular fiddle. At Landskappleiken in 1946, a class for regular fiddle was finally set up. The two Skogum brothers felt themselves on the outside amidst the throng of Hardanger fiddle players, and as soon as they had received their prizes, they took off as fast as they could. Their playing made an impression on me; it was lively and free with swinging rhythm in the springleik. The melodies were short and concise, music which lived.

VÅGÅ SPELMANNSLAG

In 1960, Vågå spelmannslag had fourteen active members who were from Lalm in the south and Vågåmo, including the townships thereabouts, in the north. They therefore had various musical traditions to follow. When practicing in a new repertoire of old tunes, they used the versions played by the nearest tradition bearers as a model. Harald Haug was the leader for ensemble playing and made harmony parts for tunes where appropriate, such as for march, halling and reinlendar tunes. In ensemble playing, springleiks were always played in unison, or as grovt og grant (with a harmony line one octave below the melody line) in a few tunes.

ORIGINALUTGJEVING
Redaktør og produsent: Rolf Myklebust
Opptak: NRK 1950–1966
Tekst: Rolf Myklebust
Teikning: Kari Rolfsen
Utgjeve av RCA Victor i samarbeid med NRK

NYUTGJEVING
Redaktør og produsent: Gunn Sølvi Gausemel, NRK
Prosjektleiar: Frode Rolandsgard, ta:lik
Lydrestaurering og mastering: Terje Hellem, NRK
Grafikar: Eva Karlsson
Engelsk omsetjing: Laura Ellestad
Økonomisk støtte: Norsk kulturråd og Rådet for folkemusikk og folkedans
Takk til tidl. programsekretær i NRK Lisa Halvorsen for konsulenthjelp.

78 plater, EP- og LP serien «Norsk folkemusikk» vart utgitt av NRK og plateselskapet RCA mellom 1953 og 1974. Nyutgjevinga av serien blir gjort av NRK og plateselskapet ta:lik, i samarbeid med Arne Bendiksen records.

The series «Norsk folkemusikk» comprises a number of 78s, Eps and LPs released by the NRK and RCA Records between 1953 and 1974. The recordings by Ola Opheim, Vågå spelmannslag and Pål Skogum were originally released in the EP format, then as LP in 1974 (RCA FLP 17).